

સુપ્રભાતમ્
સુરેષા પ્રા. ભટ્ટ
079-23226251

સલામી સવારની..

તોડકોડથી ટોળાંશાદી લાભ લૂંટી જાય છે!
ને દબાણો-લાગવગથી નિર્દોષ છૂટી જાય છે!
ખૂટી જાય ધીરજ હવે ન્યાયાધીશોની પણ -
ને આંખોની શરમમાં મર્યાદા તૂટી જાય છે!

મીન ની જેમ તરફડે કાચો - આંધળી દોટે, કચડાય ચોવળ - કચડાય ચોવળ - 'જામીન' પછી... રડે જિંદગી... (કોટ ને પૂછે છે કોણ?) (ટોડ અકસ્માતો -)

હાઈફુ

સિંતન

સંત મિલે સુખ ઉપજે, દુષ્ટ મિલે દુઃખ હોય, સેવા કીજે સંત કી, જનમ કૃતાર્થ હોય

સંત, નદી અને તરુવરનો સ્વભાવ જ પરાપકારી છે. તેમનું અસ્તિત્વ સૌને માટે સુખકારક છે. આવા સાચા સંતની સેવાથી જે જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય છે તે મોહદાયી હોય છે. ગુરુરૂપી સંતને પ્રસન્ન કરી તેની કૃપા પામવાથી જન્મધન્ય થઈ જાય છે.

આનાથી વિપરીત જ્યારે દુર્જનનો પનારો પડે છે ત્યારે દુઃખ, કલેશ, ગ્વાનિ ઊપજે છે, હાનિ થાય છે. બસી કુંસંગ ચાહતુ કુશળ, યદી બડો અફસોસ કહીને રહીમજીએ રાવણ અને સમુદ્રનો દાખલો આપ્યો છે. રાવણ દરિયા મધ્યે લંકામાં વસ્યો.

દરિયાએ કુંસંગમાં રહીને રામને સેતુબંધ માટે રસ્તો આપવા ઈન્કાર કર્યો રામના કોષનો ભોગ બનવાનો પ્રસંગ આવ્યો અને રામના સત્સંગે સમુદ્રને સાચી સમજણ આપી.

સત્સંગનું મહત્વ ઘટી રહ્યું છે, કારણ કે ઈન્દ્રિયોને બહેકાવતું સસ્તું મનોરંજન ઉપલબ્ધ થયું છે.

- સુવિચાર**
- સત્યના માર્ગે સદા ચાલી રહ્યો છું એટલે આઈનો સામો જતા ક્યારેય શરમાયો નથી - **મન્સૂર કુરેશી**
  - પ્રશંસા થાય છે ત્યારે કદાચ સંતોષ મળતો હશે પણ એનાથી નવું કશું જ શીખવા નથી મળતું, પરંતુ ટીકા કંઈક તો શીખવાડે છે - **અખંડ આનંદ**
  - વિવેક બુદ્ધિ વગર જડતાથી સત્યને પણ વળગી રહી તો તેનું દુઃખદ કળ મળ્યા વગર રહેતું નથી - **ચંદ્રકાન્ત મહેતા**
  - માણસમાં દેવ એન દાનવ બેય વસેલા છે... એમાંથી શું ઉપસાવતું તે આપણા હાથમાં છે - **એસ. ભદ્રાચાર્ય**
  - મોટા ભાગે ચિત્ત ખોટા સંદેશ આપે છે તે પ્રમાણે આપણે સુખ અને દુઃખ અનુભવી જીવ્યે જઈએ છીએ. ચિત્તના ખોટા સંદેશને અવગણીને જીવીએ તો અંતરાત્મા પોતાના નિજ આનંદમાં મગ્ન રહે - **ઓશો**
  - અનુભવ સંપન્ન હોય, પ્રશ્નો મુંઝવતા હોય, મથામણ હોય ત્યારે જ સારું સાહિત્ય નીપજ - **કાન્તિ ભટ્ટ (સંકલન : દીપક વી. ઝાસરા)**

બોધકથા

તદન ઓછી જરૂરિયાતથી - સાદું - એકાંતમય છતાં સેવાભાવ સાથે પરિશ્રમી - ઈશ્વરની સાક્ષીમાં જે વ્યક્તિ જીવન જીવે છે તે તપ-સાધના-ભક્તિ કર્યા વિના પણ 'મહાત્મા' જ છે.

એક ગામમાં ઊંચી ટેકરી પર એક મહાત્મા રહેતા હતા. વનસ્પતિમાંથી દવાઓ બનાવી લોકોને (મફત) આપતા. વનસ્પતિ ઉછેરવાથી - ખાંડવા-કુંટલા સુધીની બધી જ પ્રવૃત્તિ જાતે કરતા.

એક જમીનદારે મહાત્માની વાત સાંભળી એના આશીર્વાદથી 'સંપન્ન' થવાની ઈચ્છાથી ભેટ સોગાદ લઈ હાંકતો-હાંકતો ટેકરી પર ગયો. ઝૂંપડી બહાર એક સાધુ છોડને પાણી આપતા હતા.

જમીનદારે - થકાન સાથે સાધુને કહ્યું - એ શેલા! અહીં મહાત્મા રહે છે તે ક્યાં છે? સાધુ તેને પોતાના પાસે લઈ ગયો. બેઠો અને કહ્યું - ભાઈ, જે તદન સરળ - સેવાભાવી - પરિશ્રમી જીવન જીવે છે તે બધા મહાત્મા જ છે.

જમીનદારને સાચી સમજ મળી.

૨૦૧૭ના સમરાંગણની રણનીતિ

શાસક પક્ષ ભારતીય જનતા પાર્ટી માટે ગુજરાત કેટલું મહત્વ ધરાવે છે એની પ્રતીતિ ખુદ રાષ્ટ્રીય અધ્યક્ષ તરીકે ફરી એક વાર આરૂઢ થયેલા ગુજરાતી નેતા અમિત શાહના પ્રવચનમાંથી મળી રહે છે. અમિત શાહ અને આનંદીબેન વચ્ચે ગજગ્રાહ ચાલી રહ્યો હોવાની લોકમાન્યતાને નિરસ્ત કરવા મુખ્યમંત્રી જાને અમિત શાહને આવાકારવા એરપોર્ટ પર હાજર રહ્યાં, એટલું જ નહીં - એમણે ગુજરાતી વડાપ્રધાન અને ગુજરાતી રાષ્ટ્રીય અધ્યક્ષની જુગલ જોડી દેશ અને દુનિયામાં ડંકો વગાડી રહી હોવાનું જણાવી બધા મતભેદ કે મનભેદ

ફંદનાવી દઈ ૨૦૧૭ની ચૂંટણી જીતવા અત્યારથી કામે લાગી જવા કાર્યકરોને હાકલ કરી. ગુજરાતની વિધાનસભાની ચૂંટણી જીતવી તે શાહ-મોદીની રાજકીય કારકિર્દી માટે પારાશીશી બની રહેશે. એ જ

તંત્રીસ્થાનેથી...

૪૦ પ્રકારના ટ્રાફિક ગુન્હા માટે ઇન્ડની પોલીસને વિશેષ જોગવાઈઓ મોટર વિકલ એક્ટની કલમ-૧૭૭માં સુધારો

ગુજરાતમાં દિન પ્રતિદિન વાહનોની સંખ્યામાં ઉત્તરોત્તર વધારો થતો જાય છે તેમ તેમ ટ્રાફિકની સમસ્યામાં પણ વધારો થતો જાય છે. ટ્રાફિક પોલીસ માટે ટ્રાફિક નિયમન કરવું એ માથાનો દુઃખાવા સમાન છે. મોટર વિકલ એક્ટમાં પણ વખતોવખત સુધારા કરવામાં આવ્યા છે. જે મુજબ પહેલા ટ્રાફિક પોલીસ માત્ર ચાર પ્રકારના ગુન્હા માટે જ દંડ વસુલ કરી શકતી હતી જેની સત્તામાં હવે વધારો કરી મોટર વિકલ એક્ટમાં કલમ-૧૭૭ની વિસ્તૃત જોગવાઈઓ કરવામાં આવી છે જેમાં ૩૫ પ્રકારના ટ્રાફિક કે મોટર વિકલ એક્ટની જોગવાઈઓ અને નિયમોના ભંગ બદલ સજા તથા દંડ કરવામાં આવતો હવે તેમાં વધારો કરી કલમ-૧૭૯(૧), ૧૮૦(૨), ૧૮૧, ૧૮૩(૧), ૧૮૩(૨) તથા ૧૮૪ની કલમનો ઉમેરો કરવામાં આવેલ છે.

પહેલા વાહન વ્યવહારના પપ સ્ટેજના અલગ અલગ ગુન્હા બદલ દંડ વસુલવામાં આવતો હતો હવે ૮ સ્ટેજમાં રૂ. ૧૦૦ થી ૫૦૦ તથા ૧૦,૦૦૦ સુધીનો દંડ ટ્રાફિક પોલીસ સ્થળ ઉપર વસુલ કરી શકશે અને તે ઇન્ડની ૨૬મી પોલીસ ખાતામાં જમા થશે મોટર વિકલ એક્ટ હેઠળ વાહન વ્યવહારને લગતા ૩૫ પ્રકારના ગુન્હાઓની જોગવાઈ કાયદામાં છે.

૩૬મી વાહન વ્યવહાર તથા ટ્રાફિક નિયમોની અવગણના કરી પુર ૩૬મો મોટર વાહન હંકારી અન્યના જીવને જોખમમાં મુકવો એ અપરાધ ગણવામાં આવ્યો છે. વિસ્મય શાહનો કેસ આનું જીવંત ઉદાહરણ છે. ટ્રાફિક પોલીસની સત્તામાં વધારો કરતા તેમજ ટ્રાફિક સીગ્નલ ઉપર સીસી કેમેરા મુકતા વાહન ચાલકોમાં સ્વયંમ શિસ્ત આવશે. ૨૦૦૨ની સાલમાં સ્થળ ઉપર ચાર જ પ્રકારના ગુન્હામાં દંડ વસુલ કરવા ટ્રાફિક પોલીસને સત્તા હતી જેમાં ૨૦૧૬ માં સુધારો કરી ૪૦ પ્રકારના દંડ ટ્રાફિક પોલીસ સ્થળ ઉપર વસુલ કરી શકશે.

મુસાફરના વાહન જોખમમાં મુકતા શટલીયા વાહન ચાલકો ઉપર આ કાયદાના હથીયાર ઉઠાવવામાં આવશે તો પેસેન્જર વાહનોમાં થતા અકસ્માતની સંખ્યા તથા ટ્રાફિકના નિયમના પાલનની અવગણનાના કસોમાં ઘટાડો થશે. ત્રણ વખત મેમો ફાટશે તો ડ્રાઈવિંગ

આરપારની લડાઈ છે, કદાચ એના મહત્વના નેતાઓ - અહમદ પટેલ, શંકરસિંહ માટે આરપારની લડાઈ માટે ગુજરાતની આ ચૂંટણી એમના અસ્તિત્વની લડાઈ હશે. આ તમામ નેતાઓની યાદી વચ્ચે એક નવું નામ સત્તાની ક્ષિતિજે ઝળકવા લાગ્યું છે તે છે વિહલ રાદડિયા. વિહલ રાદડિયા અત્યંત લોકપ્રિય પાર્ટીદાર આગેવાન છે. તેઓ સૌરાષ્ટ્રમાં ધાર્યું પરિણામ લાવી શકે છે. એ પક્ષપલટો કરે કે અપક્ષ ઊભા રહે, એથી એમના મતદાતાઓને કશો ફરક નથી પડતો. રાજકોટ ડિસ્ટ્રીકટ કો-ઓર્પેટીવ બેન્કના એ કર્ણધાર છે અને આજની તારીખમાં કદાચ ભાજપ પાસે ગુજરાતના સૌથી સક્ષમ, માસ લીડર છે. એમને ભાજપમાં લાવીને મોદીએ કોંગ્રેસને સૌરાષ્ટ્ર પૂરતી સાવ જ લૂલી કરી નાખી હતી તે સર્વવિદિત છે. રાદડિયા ભવિષ્યમાં દિલ્હીના રાજકારણને બદલે રાજ્યના રાજકારણમાં આવવાની રાજકોટ પકડશે તો એને માન્ય ઠેરવવી પડશે, એવી સ્થિતિ સરજાઈ છે. ભાજપના હાઈ કમાન્ડ માટે ગુજરાતમાં કોણ મુખ્યમંત્રી બને તે અગત્યની બાબત નથી. એમને તો યેનકેન પ્રકારે ૨૦૧૭ની ચૂંટણી જીતી બતાવવી છે, જેથી ૨૦૧૮ની લોકસભાની ચૂંટણી વખતે વિપક્ષો પાસે મોદી અને શાહ પોતાના હોમ સ્ટેટમાં જ નબળાં પડી ગયા હોવાનો મુદ્દો હાથવગા ન બની રહે.

કાલ્યાણી અને અનુભવ
અશ્વિન ત્રિવેદી

લાયસન્સ રદ કરવાની જોગવાઈ છે તેમજ ટ્રાફિક લાયસન્સ વગર વાહન ચલાવતા ગ્રાહક પકડાશે તો વાહન ડિટેઈન લઈ દંડ તથા સજાની જોગવાઈનું યુસ્ત પાલન કરવામાં આવશે. હવે તમામ પ્રકારના દંડ જેવા કે હેલમેટ ન પહેરવી, ડ્રાઈવિંગ કરતી વખતે સીટ બેલ્ટ ના બાંધવો, ચાલુ વાહને મોબાઈલ ઉપર વાત કરવી, વન વે માં વાહન ચલાવવું, ખોટી બાજુએ વાહન ચલાવવું, ટ્રાફિક સિગ્નલનો ભંગ કરવો, નો પાર્કિંગ ઝોનમાં વાહનનો પાર્ક કરવા, પીળી પટ્ટી લાઈનનો ભંગ કરવો, પ્રતિબંધિત વિસ્તારમાં વાહન ચલાવવું, સાયલન્ટ ઝોનમાં હોર્ન વગાડવો, હેવી ગ્લેર લાઈટ રાખી સામેવાળાને આંજી નાખવા, બ્લેક લાઈટ બંધ રાખી વાહન ચલાવવું, સાઈડ સિગ્નલ ઈન્કીક્ટર આપ્યા વગર ડાબી કે જમણી તરફ અચાનક વળી જવું, ડાર્ક સન ગ્લાસ ગાડીમાં લગાવડવા, મડકલેપના રાખવી જેવા ગુન્હામાં ૫૦ ની બદલે હવે ૧૦૦ થી ૫૦૦૦ સુધીના દંડની જોગવાઈઓ છે.

મુસાફર સંબંધિત વાહનોમાં પાર્સિંગ કરતા વધારે પેસેન્જરને બેસાડવા, ઓવર લોડ કરવો, માલવાહનમાં પેસેન્જર બેસાડવા, ટ્રાન્સપોર્ટમાં ધુમ્રપાન કરવું જેવા કંડકર સંબંધિત ગુન્હા તથા ટ્રાફિક પોલીસની સૂચનાનો અનાદર કરવો તેમની સાથે ગાળાગાળી કે ઝપાઝપી કરી ફરજ કરતા રોકવા વાહને જોખમી રીતે રાખવું કે હંકારવું લોકોના જીવ જોખમમાં મુકે તે રીતે વાહન ચલાવવાની રીતે ચલાવવું નહોતું કરી વાહન ચલાવવું વગેરે ગુન્હામાં દંડ તથા સજાની જોગવાઈ તથા ૬ માસથી ત્રણ વર્ષ સુધી લાયસન્સ રદની કાર્યવાહી તથા દંડ અને સજાની જોગવાઈઓનો કડક રીતે અમલ કરવામાં આવશે.

વિકાસની સાથે નિયમમાં રહીને કાયદાનું પાલન કરવામાં આવે તો શિસ્તબદ્ધ રીતે જાહેર જનતાને અડચણ ના પડે તે જોવાનું આમ જનતાની પ્રાથમિક ફરજમાં આવે છે. મોટર વિકલ એક્ટમાં કલમ-૧૭૭ની જોગવાઈને વિસ્તૃત કરવામાં આવતા બીજા ઉપ પ્રકારના ગુન્હા આ કલમની પેટા કલમોમાં ઉમેરવામાં આવતા વાહન અકસ્માતની અનુસંધાન પાના નં. ૭ પર

ગુજરાતની નવી પેઢીની આઈએએસ માટેની જાગૃતિ

ગુજરાતની યુવાપેઢીમાં હવે દાકતરી કે ઈજનેરી અભ્યાસક્રમ પૂરા કર્યા પછી પણ ઈડિયન એડમિનિસ્ટ્રેટિવ સર્વિસ (આઈએએસ) માં જોડાવાનું આકર્ષણ વધ્યું છે એટલું જ નહીં, યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમિશન (યુપીએસસી) કેન્દ્ર સરકારની વિવિધ સેવાઓમાં સ્થાન મેળવવામાં ગુજરાતીઓ પાછળ હોવાનું મહેણું ભાંગવાના સંજોગો વ સર્જાયા છે. એવું નથી કે દિલ્હીમાં વડા પ્રધાનપદે નરેન્દ્ર મોદીના આગમન પછી જ આવું પરિવર્તન આવ્યું છે, પણ છેલ્લાં ચોવીસેક વર્ષથી ગુજરાતમાંથી આઈએએસ, આઈપીએસ, આઈએફએસ જેવી સેવાઓમાં સફળતાપૂર્વક પ્રવેશ મેળવનારા યુવાનોની સંખ્યા સતત વધતી ચાલી છે. ગુજરાત સરકારે છેક ૧૯૯૨ માં સરદાર પટેલ ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ પબ્લિક એડમિનિસ્ટ્રેશન ('સ્પીપી')ની સ્થાપના કરીને પોતાના કર્મચારીઓને સારો વહીવટ કરવાની તાલીમ આપવાની જોગવાઈ કરી. સમયાંતરે આ જ સંસ્થામાં યુપીએસસીની પરીક્ષાઓ માટેની તૈયારી અને માર્ગદર્શનનું કેન્દ્ર પણ શરૂ કરાયું. ૧૯૯૨ માં શરૂ થયેલી આ સંસ્થામાંથી સૌપ્રથમ ૧૯૯૨ માં તેના વિદ્યાર્થી આઈએએસ થવામાં સફળતા મેળવી શક્યા અને એ પછી તો એ સફળતા વધ-ઘટ સાથે ચાલુ રહી. કેન્દ્ર સરકારની સનદી સેવાઓમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે અંગ્રેજી ભાષાનું જ્ઞાન ઉત્તમ હોવાની ભ્રમણા હવે દૂર થઈ છે. ગુજરાતી ભાષામાં પણ એની પરીક્ષાઓ આપી શકાય છે, પણ અંગ્રેજીને અવગણ્યે ચાલવાનું નથી. 'સ્પીપી'માં અન્યક પ્રકારની તાલીમની વ્યવસ્થા છે અને એના મહાનિયામક તરીકે વરિષ્ઠ આઈએએસ અધિકારી વિપુલ મિત્રા કાર્યરત છે.

'સ્પીપી'ના આઈએએસ તાલીમ કેન્દ્રના પ્રભારી અને નાયબ મહાનિદેશક એસ. એલ. અમરાણી પણ આઈએએસ અધિકારી છે. હમણાં યુપીએસસીની મેઈન્સ પરીક્ષાનું પરિણામ આવ્યું અને 'સ્પીપી' થકી જેમને તાલીમ અપાય છે એવા વિદ્યાર્થીઓમાંથી સફળતા મેળવનારાઓનો આંકડો ઠપ કરતાં વધુ જળવાયો છે. અમને અમરાણી સાથે ચર્ચા કરતાં એમની એક વાત ખૂબ જ સ્પર્શી ગઈ. સ્વયં અમરાણી પાછલ વર્ગમાંથી આવે છે અને આપબળે તેજસ્વી કારકિર્દીને વરેલા છે એટલું જ નહીં, 'સ્પીપી' ઉપરાંત અન્ય સંસ્થાઓ કે કોલેજો દ્વારા સંચાલિત આઈએએસ તાલીમ કેન્દ્રોમાં માર્ગદર્શન માટે હોંશહોંશે જાય છે. અમરાણીની જે વાત અમને સૌથી વધુ સ્પર્શી ગઈ એ હતી: 'હવે આઈએએસમાં પ્રવેશ મેળવનારા 'અર્બન સેન્ટ્રિક' રહ્યા નથી. માત્ર શહેરના સમૃદ્ધ વર્ગોમાંથી જ આવનારા વિદ્યાર્થીઓને બદલે

અંતરિયાળ ગામડાંનાં પહેલી પેઢીના ભણેલાં દીકરા-દીકરી, પછલ વર્ગના કે ખેડૂત વર્ગના સંતાનો, સામાન્ય કર્મચારીના સંતાનો સનદી સેવા માટે સારી તૈયારી કરીને હોશભેર એમાં પ્રવેશ મેળવવામાં સફળ થઈ રહ્યાં છે." અમરાણી અને એમના પુરોગામી જે. એમ. આચાર્ય આઈએએસ તાલીમ બાબત અમારા સંપર્કમાં રહ્યા અને સીવીએમ આઈએએસ એકેડમીના નિયામક તરીકેની જવાબદારી દરમિયાન આ બેઉ મહાનુભાવો ઉપરાંત અનેક વરિષ્ઠ અને નવા સફળ થયેલા આઈએએસ, આઈપીએસ કે આઈઆરએસનો સહયોગ ઉત્સુક યુવા પેઢીના માર્ગદર્શન માટે અમને મળતો રહ્યો હતો.

ક્યારેક ચરોતરમાંથી સૌથી વધુ આઈસીએસ થયા અને બ્રિટિશ ઈન્ડિયાની સેવામાં જોડાયા હતા. ઈન્ડિયન સિવિલ સર્વિસ (આઈસીએસ)માં પાસ થયા પછી એ સેવામાં નહીં જોડાઈને દેશની આઝાદીના જંગમાં ઝુકાવનાર નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝ જેવા મહાનુભાવોનું પણ આપણને સ્મરણ થઈ આવે છે. એચ. એમ. પટેલ કે સી. સી. દેસાઈ

જેવા આઈસીએસ અધિકારીઓએ ગુજરાતનું નામ રોશન કર્યું. આઝાદી પછીના દિવસોમાં ગુજરાતના મુખ્ય સચિવ રહેલા તેજસ્વી આઈસીએસ અધિકારી એલ. આર. દલાલ જેવાએ દાખલારૂપ સનદી સેવામાં યોગદાન કર્યાનું 'સનદી સેવાનાં સંભારણાં'માં નોંધ્યું છે.

ભારતીય સનદી સેવા (આઈએએસ)ના સંસ્થાપક સરદાર પટેલે બંધારણ સભામાં સનદી અધિકારીઓ વિશેની ભૂમિકા રજૂ કરીને ભારતનાં હિતોના 'સાચા કર્ટોડિયન' ગણાવ્યા છે. કહ્યાગરા સનદી અધિકારી કે રાજનેતાઓને ચરણસ્પર્શ કરનારા સનદી અધિકારી પોતાની જવાબદારી નિષ્પક્ષ રીતે નિભાવી શકે નહીં એ બાબત સરદાર પટેલના બંધારણ સભામાં કહેલા શબ્દોનું સતત સ્મરણ રહે. ભારતની આઝાદી આવવાની હતી ત્યારે બ્રિટિશ સનદી સેવાના આઈસીએસ અને આઈપી અધિકારીઓ ભણી તત્કાલીન વડા પ્રધાન પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ સહિતના કોંગ્રેસી નેતાઓની સૂચ જાણીતી હતી. તેઓ આવા સનદી અધિકારીઓને 'દેશદ્રોહી' ગણાવતા હતા.

કોંગ્રેસના સૌથી મજબૂત નેતા એવા સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલે એ વેળા કહ્યું હતું : 'જો તેઓ દેશદ્રોહી છે તો હું સૌથી મોટો દેશદ્રોહી છું.' સરદાર પટેલને શ્રદ્ધા હતી કે બ્રિટિશ હકૂમતમાં સત્તાધીશોની સેવા કરનારા આવા ભારતીય અધિકારીઓને આઝાદી પછી રાષ્ટ્રના નિર્માણમાં જોતરીશું તો એનાં અદભૂત ફળ મળશે. ઉપરાંત સનદી અધિકારીને એમનો મત રજૂ કરવાની પૂરતી મોકળાશ પણ સરદાર સાહેબે આપી હતી. એમને કહ્યાગરી જ્યુડિશિયરી (ન્યાયતંત્ર) કે કહ્યાગરી અમલદારશાહી (બ્યુરોક્રસી) બપતી નહોતી. દેશના ગૃહ પ્રધાન તરીકે એમણે પોતાના વિભાગના સચિવને એમનો મત પ્રધાન કરતાં જુદો, પણ દેશના હિતમાં હોય તો તેની નોંધ રજૂ કરવાની મોકળાશ આપી હતી. ઘણી વાર એમણે પોતાના સચિવની આવી વાત સ્વીકારીને નિર્ણયો કર્યા હતા. સનદી સેવાના અધિકારીઓ રાજકીય નેતાગીરીની કૃપાર્દિષ્ટિ પર જીવે એવું પણ એના સંસ્થાપક સરદાર પટેલને અભિપ્રેત નહોતું. જોકે રાષ્ટ્રીય અને રાજ્યોના સ્તરે રાજકીય શાસકો અને અધિકારીઓના મેળાપીપણાથી દેશના હિત સાથે જે પ્રકારનાં ચેડાં થાય છે તે દેશના હિતના કર્ટોડિયનો કનેથી અપેક્ષિત નહોતું. કાયદાના શાસનનો અમલ સનદી અધિકારીઓ પાસેથી અપેક્ષિત છે. ક્યારેક રાજકીય નેતાગીરી સાથે ટકરાવના સંજોગોમાં તેમણે સહન કરવાનું

પણ આવે છે, પણ દેશનાં કે રાજ્યનાં હિત સાથે સમાધાન કરે નહીં એટલી નીડર સનદી સેવકોની કેડર સર્જાય તો લોકશાહી અને શાસનને ઊની આંચ આવે નહીં. સનદી સેવામાં ગુજરાતની યુવા પેઢીનો અવજ દેશ-વિદેશમાં પ્રભાવી બને એ માટે ગુજરાત સરકાર હવે જાગી છે. 'સ્પીપી'ના અમદાવાદસ્થિત મુખ્યાલયથી દ પ્રાદેશિક કેન્દ્રો સુધી આઈએએસ તાલીમ કેન્દ્રોના ફલકને વિસ્તારાયા પછી મુખ્ય પ્રધાન આનંદીબહેન પટેલની સરકારે પ્રત્યેક જિલ્લાના મુખ્યાલયમાં પણ 'સ્પીપી'નું આઈએએસ તાલીમ કેન્દ્ર શરૂ કરવાનું પ્રશંસનીય પગલું અમલી બનાવ્યું છે. પ્રત્યેક જિલ્લાના કલેક્ટર, પોલીસ વડા, જિલ્લા વિકાસ અધિકારી સહિતના મહાનુભાવોને શિરે જવાબદારી છે કે છેક અંતરિયાળ ગુજરાતમાંથી સનદી સેવામાં જોડાવા ઉત્સુક રત્નોને શોધીને એ માટે તૈયાર કરે. ઉતાવળે આંબા પાકે નહીં. ૧૯૯૨ માં 'સ્પીપી'ની સ્થાપના થઈ અને એમાંથી છેક ૧૯૯૨ માં પહેલો આઈએએસ નીકળ્યો. જિલ્લા કેન્દ્રો સઘન તાલીમ આપશે તો સ્વરાજ પછી સુશાસનનો સંકલ્પ જરૂર સાકાર થશે.

સંવેદનશીલ પુરુષોની ભાવનાઓને સમજીએ અને તેમની મનોદશાને જાણવાનો પ્રયાસ કરીએ

પત્ની જ્યારે પોતાની માં બનવાની ખુશખબર આપે, અને તે ખબર સાંભળીને આંખમાંથી ખુશીના આંસુ ટપ-ટપ પડે ત્યારે... માણસ... પુરુષમાંથી બાપ બને છે. નર્સ જ્યારે કાપડમાં વીટળાયેલો અમુક પાઉન્ડનો જીવ હાથમાં આપી જવાબદારીનું પ્રયંડ ભાન કરાવે ત્યારે... માણસ... પુરુષમાંથી બાપ બને છે. પોતે ભલે ઓછું-વધું ભણ્યો હશે પણ, ઓફિસેથી આવીને છોકરાને 'હોમવર્ક બરાબર કરજે' કંકાઈથી કહે ત્યારે... માણસ... પુરુષમાંથી બાપ બને છે. પોતાના પ્રમોશન કરતા પણ તે શાળાની સાદી યુનિટ ટેસ્ટના રિઝલ્ટની વધારે કાળજી કરવા લાગે ત્યારે... માણસ... પુરુષમાંથી બાપ બને છે. સતત ગાડીમાં ફરનારો જ્યારે છોકરાના સાચકલની સીટ પકડીને પાછળ ભાગે ત્યારે... માણસ... પુરુષમાંથી બાપ બને છે.

WhatsApp
ઓફ ઈ વીડ
નેહલ ગઢવી

સ્ત્રી વિષે અને માતૃત્વ વિષે તો પુસ્તકો ભરી-ભરીને લખાયું છે. પણ તે જ સમયે પુરુષના મનની માનસિકતા અને તેની જવાબદારીનો અહેસાસ પુરુષની આંખોમાં ડોકાય છે. પુરુષ સમોવડી બનવાની હોડમાં અને સ્ત્રી-પુરુષ બંનેમાં એકસમાન મહાત્વાકાંક્ષાઓના ધોડાપૂર ઉમટવાને કારણે ઘણીવાર પુરુષ પોતાને હારેલો, થાકેલો કે એકલો અનુભવવા લાગે છે. સ્ત્રી સમર્થ બને કે સ્ત્રી સક્ષમ બને અને પુરુષના કામમાં સાથ સહકાર આપે તે પુરુષ માટે આનંદની વાત હોય છે પણ સ્ત્રી જ્યારે તેની પ્રતિસ્પર્ધી બને ત્યારે પુરુષ માટે તે પરિસ્થિતિ અસહ બનતી જણાય છે. મોટાભાગે સ્ત્રીઓ પોતાની લાગણીઓ, હાલભાવ, ખુશી તેમજ પીડા આ તમામની અભિવ્યક્તિ સુપેરે કરી શકે છે. પરંતુ, પુરુષમાં તેની કમી જણાય છે. પણ એનો અર્થ એ નથી કે તેનામાં સંવેદનાઓ નથી, નાનો હોય ત્યારથી જ 'છોકરીઓની જેમ કેમ રહે છે?' કે 'છોકરીની જેમ શું રિસાય છે?' એવા મહેણા સાંભળવાને લીધે મોટો થતાં-થતાં તે પોતાના આ પ્રકારની ભાવનાઓને અભિવ્યક્તિ કરવાનું જ ભૂલી જતો હોય છે. બાપ બન્યા બાદ જવાબદારીઓના બોજ તળે અને ભાવનાઓની અભિવ્યક્તિના અભાવને કારણે ક્યારે તે બાળકોથી ધીરે-ધીરે દૂર થતો જાય છે તેનો અહેસાસ તેને પોતાને જ નથી રહેતો. ગમે તેટલું મોટું બાળક માના ખોળામાં માથું રાખીને લાડ કરી શકે કે માને ભેટીને પોતાનું મન હળવું કરી શકે છે. અને પુરુષ દૂર ઊભો રહીને મનમાં વિચારે છે કે

પોતે ક્યારે આ પ્રકારનું તાદાત્મ્ય કેળવી શકશે? બાળકોની અને પરિવારની નાની-મોટી તમામ જવાબદારીઓના વહન માટે પુરુષ મૂંગે મોઢે રાત-દિવસ સતત મહેનત કર્યા કરે છે. પોતાના પરિવારને દુનિયાની તમામ ખુશીઓ આપવી એ જ એનું અંતિમ લક્ષ્ય હોય છે પણ આ બધું કરવામાં એ પરિવારજનોની દૂર થતો જાય છે. ઘરમાં તેની સતત ગેરહાજરી હોવાને કારણે પરિવારના સભ્યોને પણ તેના વગર ઘર ચલાવવાની ટેવ પડતી જાય છે. પરિણામે નિવૃત્તિ બાદ જ્યારે તે પોતે ઘરે હોય ત્યારે સાવ એકલો-અટૂલો થઈ ગયો હોય તે પ્રકારનો અહેસાસ તેને થાય છે અને તેના કારણે તે ઊંડો વિષાદ અનુભવવા લાગે છે. આજના મોર્ડન યુગમાં જો સૌથી વધુ કોઈને performance pressure હોય તો તે છે આજના યુવાનોને તેમને S m a n t દેખાવાનું હોય છે, multi-talanted છોકરીઓને Impress કરવા માટે career માં પણ તપ પર રહેવાનું હોય છે. મોંઘીદાર રેસ્ટોરન્ટમાં જમવા જવું, દર અકવાડિયે release થતી ફિલ્મો જોવી તેમજ વારે-તહેવારે gifts આપવી. મા-બાપ, girlfriend કે પત્નીની high expectations નો એટલો મોટો બોજ તેમના પર આવતો જાય છે કે ક્યારેક તે de-pression નો ભોગ બની જાય છે. સ્ત્રીઓ શિક્ષિત, પગભર અને સ્વતંત્ર બની એ બાબત પ્રશંસનીય ચોક્કસ ગણાય પણ પુરુષો માટે compitition વધુ tough થઈ ગઈ છે. સ્ત્રીઓ કમાય તે ગૌરવની બાબત ચોક્કસ ગણાય પણ જો તે ન કમાતી હોય તો પણ તેમનાં જીવનિર્વાહ માટે પતિ કે પિતા પર નિર્ભર રહી શકે છે. જ્યારે પુરુષ માટે career, status અને money આ તમામ બાબતો અત્યંત પાયાની બાબતો છે. પુરુષ ન કમાતો હોય તે બાબત સામાજિક રીતે પણ સ્વીકાર્ય નથી. તેમ જ પુરુષ માટે પણ આ બાબત કષ્ટદાયક હોય છે. તો આવો, આજે આપણી આસપાસ રહેતા સંવેદનશીલ પુરુષોની ભાવનાઓને સમજીએ અને તેમની મનોદશાને જાણવાનો પ્રયાસ કરીએ. તેમને મહેણા-ટોણા મારવાને બદલે કે નિરાશાની ઊંડી ખીણમાં પકેલી દેવાને બદલે તેમની સાથે હાથ મિલાવીને તેમની કારકિર્દી તેમજ ભાવવિશ્વને વિકસાવા માટે તત્પર બનીએ.